

Załącznik  
do Uchwały Nr XVI/93/19  
Rady Gminy Iłowo-Osada  
z dnia 30 grudnia 2019 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY  
W GMINIE IŁOWO-OSADA NA LATA 2020 – 2022**

## **SPIS TREŚCI**

<b>Wstęp</b>	<b>3</b>
<b>I. Podstawa prawna Programu</b>	<b>6</b>
<b>II. Diagnoza sytuacji rodzin</b>	<b>7</b>
<b>III. Cele i zadania Programu</b>	<b>12</b>
<b>IV. Adresaci Programu</b>	<b>14</b>
<b>V. Efekty Programu</b>	<b>15</b>
<b>VI. Realizatorzy Programu</b>	<b>16</b>
<b>VII. Źródła finansowania Programu</b>	<b>17</b>
<b>VIII. Monitoring i ewaluacja Programu</b>	<b>17</b>
<b>IX. Podsumowanie</b>	<b>17</b>

## **Wstęp**

*Gminny program wspierania rodziny na lata 2020-2022 w Gminie Iłowo-Osada opracowano w oparciu o art.176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2019 r. poz. 1111 z późn. zm.) w myśl, którego gmina zobowiązana jest do opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.*

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i zaspokajania potrzeb swoich członków od chwili poczęcia do późnej starości. Rodzina, która funkcjonuje w sposób prawidłowy zapewnia każdemu z nas poczucie bezpieczeństwa, a także kształtuje nasz rozwój osobisty. Przede wszystkim jednak warunkuje ona prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Rodzina Stanowi pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, z jakim styka się dziecko. Rodzina jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Oddziaływanie wychowawcze rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina, wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości, dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Mimo tego, że zmienia się model i warunki życia współczesnej rodziny, to jest ona nadal niezastąpiona i stanowi naturalne środowisko wychowawcze, w którym młody człowiek uczy się żyć i postępować w określony sposób. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest gwarancją rozwoju społeczeństwa, dlatego też ważne jest wspieranie jej rozwoju, wzmocnienie oraz promocja wartości rodziny.

Obszarem działań wymagającym szczególnie intensywnych działań są rodziny tzw. dysfunkcyjne. Rodzina dysfunkcyjna nie zaspokaja potrzeb emocjonalnych swoich członków, nie zapewnia im poczucia bezpieczeństwa ani właściwych warunków do prawidłowego rozwoju i wzrastania dzieci. Bardzo często w takich rodzinach występuje zaburzenie funkcji opiekuńczo-wychowawczej, nieporadność życiowa, sieroctwo społeczne czy nieprzystosowanie społeczne, a nawet zjawiska patologiczne takie jak: alkoholizm, przemoc, narkomania. Dysfunkcyjny dom rodzinny staje się źródłem przykrości, podłożem do napięć i frustracji zarówno dla dorosłych członków jak i dzieci. W rodzinie dysfunkcyjnej kształtują się różne zachowania negatywne. Powodują one niekorzystne środowisko opiekuńczo – wychowawcze i socjalizacyjne dla dziecka. Rodzina dysfunkcyjna nie jest w stanie samodzielnie sprostać swoim obowiązkom, przede wszystkim względem dzieci, a także pomyślnie rozwiązać swoich problemów czy zadbać o poprawę sytuacji materialno-bytowej.

Destabilizacja rodziny skutkuje tym, iż staje się ona niewydolna wychowawczo. Wymaga wsparcia z zewnątrz, pomocy specjalistycznej ze strony instytucji. Praca z rodziną problemową wiąże się ze stałym monitorowaniem i świadczeniem komplementarnego wsparcia ze strony przedstawicieli służb społecznych np. asystentów rodziny, pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych oraz pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych, koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej itd. a także podejmowaniem działań w oparciu o spreycyzowany plan działania.

Taką możliwość niesie nam utworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny, który powinien być skierowany na pomaganie jej w rozwiązywaniu życiowych problemów, a także przywrócenie właściwego funkcjonowania.

Z uwagi na doniosłą rolę rodziny w wychowaniu przyszłego pokolenia oraz zagrożenie wieloma problemami i patologiami, to właśnie rodzina powinna być szczególnie wspierana w wypełnianiu swoich funkcji poprzez budowanie systemów wsparcia. Organizując wsparcie i pomoc na rzecz rodziny wieloproblemowej należy konsekwentnie realizować podstawową zasadę roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcyjności rodziny, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy państwa. Wszelkie działania służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka i jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami.

Należy również podkreślić, że wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo, to jednocześnie rozwój i wzmocnienie społeczności lokalnej. W rodzinie bowiem dorastają kolejne pokolenia, które w przyszłości będą tworzyły naszą społeczność lokalną. Dlatego polityka państwa, jak i wszelkie działania organów i instytucji samorządowych oraz organizacji pozarządowych powinny być ukierunkowane na pomoc i wsparcie udzielane rodzinie.

Program będzie miał zatem charakter zróżnicowany, zarówno profilaktyczny jak i interwencyjny, w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji.

#### Uzasadnienie wprowadzenia programu

Program jest odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z powyższą ustawą samorząd gminny w ramach zadań własnych powinien realizować następujące zadania:

1. opracowanie i realizowanie 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a) podnoszenie kwalifikacji przez asystentów rodziny,

- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowanych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

## ***I. Podstawa prawna Programu***

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U.1997.78.483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U.2019.1111 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. z 2019.473 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2019.1507 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U.2015.1390 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2019.2277 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U.2019.852 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Iłowo-Osada na lata 2016-2025

## II. *Diagnoza sytuacji rodzin*

Gmina Iłowo-Osada jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa warmińsko-mazurskiego, w powiecie działdowskim. Bezpośrednio graniczy ona z gminami Warmii i Mazur: Działdowem (gminą powiatu działdowskiego), Kozłowem i Janowcem Kościelnym (gminami powiatu nidzickiego) oraz Mazowsza: Mławą oraz Wieczfną Kościelną i Lipowcem Kościelnym (gminami powiatu mławskiego). Gmina Iłowo-Osada zajmuje powierzchnię 10 377 ha a administracyjnie obejmuje 15 Sołectw: Białuty, Brodowo, Dźwierznia, Gajówki, Iłowo-Osada, Iłowo-Wieś, Janowo, Kraszewo, Mansfeldy, Mławka, Narzym, Pruski, Purgałki, Sochy, Wierzbowo. Głównym ośrodkiem gminnym i siedzibą władz samorządowych jest wieś Iłowo-Osada, położona w południowej części Gminy. Przez gminę przebiega droga wojewódzka nr 544 łącząca Brodnicę z Ostrołęką. Do każdej miejscowości w gminie można dojechać drogą o nawierzchni bitumicznej. Miejscowości Iłowo-Osada i Narzym położone są przy szlaku kolejowym Warszawa – Działdowo - Gdańsk. Cały obszar gminy znajduje się na terenie Zielonych Płuc Polski. Liczba mieszkańców Gminy Iłowo-Osada z roku na rok maleje i na dzień 06.12.2019 roku wynosi 7.098.

**Tabela nr 1. Liczba ludności w gminie Iłowo-Osada wg kategorii wiekowej**

Wiek	0-17 lat	18-60 lat	powyżej 60 lat	Ogółem
Kobiety	696	2124	831	3.651
Mężczyźni	783	2064	600	3.447
łącznie	1.479	4.188	1.431	7.098

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Iłowie-Osadle*

**Tabela nr 2. Rodziny objęte pomocą GOPS w Iłowie-Osadle w latach 2017 -2019 z podziałem na liczbę dzieci w rodzinie**

Rodziny		Rodziny z dziećmi						
Rok	Ogółem	Ogółem liczba osób	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci	6 dzieci i więcej
2017	326	980	50	70	41	13	6	3
2018	303	866	47	60	12	12	5	2
2019 I półrocze	251	251	32	44	13	13	5	3

*Źródło: Opracowanie własne GOPS*

Jak wynika z powyższej tabeli maleje liczba rodzin objętych pomocą ośrodka, maleje również liczba dzieci w rodzinie. Niepokojącym jest jednak fakt, że mimo iż liczba rodzin objętych pomocą ośrodka maleje to rośnie liczba osób w rodzinie, w tym dzieci z którymi współpracuje asystent rodziny- Tabela nr 5.

**Tabela nr 3. Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych, które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadle**

Powody przyznania pomocy	2017 rok		2018 rok		X. 2019 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	174	525	132	409	93	251
Sieroctwo	1	5	1	4	0	0
Bezdomność	2	2	0	0	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	58	323	48	263	41	234
w tym: wielodzietność	55	311	44	244	39	225
Bezrobocie	214	668	191	563	147	452
Niepełnosprawność	86	242	76	190	71	162
Długotrwała lub ciężka choroba	127	319	125	300	95	213
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	89	328	72	295	48	217
rodziny niepełne	41	148	43	153	29	105
rodziny wielodzietne	22	129	21	125	16	104
Przemoc w rodzinie	7	33	8	38	5	22
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	34	74	31	65	29	70
Narkomania	2	2	3	3	5	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	4	4	2	2	7	7



Trudność w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	2	11	1	4
Sytuacja kryzysowa	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0

*Źródło: Opracowanie własne GOPS*

Z roku na rok maleje liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Do najczęstszych przyczyn korzystania ze wsparcia pomocy społecznej należą od wielu lat bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Jako niepokojący fakt należy wskazać, że w tych ostatnich wzrasta ilość rodzin niepełnych korzystających ze wsparcia Ośrodka.

Poniższa Tabela nr 4 przedstawia dane otrzymane z Zespołu Szkół Nr 1 w Iłowie-Osadle, Zespołu szkół Nr 2w Narzymiu oraz Szkoły Podstawowej w Białutach, w których zauważa się niewielki wzrost uczniów w szkołach oraz wzrost liczby uczniów, u których występują problemy wychowawcze lub są zagrożeni wystąpieniem problemów wychowawczych.

**Tabela nr 4. Liczba uczniów u których występują problemy wychowawcze bądź są zagrożeni wystąpieniem problemów wychowawczych**

Lp.	Rok szkolny 2017/2018				Rok szkolny 2018/2019				Rok szkolny 2019/2020			
	Rodzaj placówki	Liczba uczniów	Liczba uczniów, u których występują problemy wychowawcze, bądź rodzinie ucznia występują problemy wychowawcze	Liczba uczniów zagrożonych wystąpieniem problemów wychowaw.	Rodzaj placówki	Liczba uczniów	Liczba uczniów, u których występują problemy wychowawcze, bądź rodzinie ucznia występują problemy wychowawcze	Liczba uczniów zagrożonych wystąpieniem problemów wychowaw.	Rodzaj placówki	Liczba uczniów	Liczba uczniów, u których występują problemy wychowawcze, bądź rodzinie ucznia występują problemy wychowawcze	Liczba uczniów zagrożonych wystąpieniem problemów wychowawczych
1.	Przedszkole	204	3	0	Przedszkole	206	3	0	Przedszkole	194	5	0
2.	Szkoła podstawowa	587	39	21	Szkoła podstawowa	666	55	45	Szkoła podstawowa	657	48	42

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ZS Nr 1 w Iłowie-Osady, ZS Nr 2 w Narzymiu, SP w Białutach.*

**Tabela nr 5. Rodziny, którym udzielono wsparcia asystenta rodziny**

2017 rok			2018 rok			2019 rok		
Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba dzieci
22	104	72	26	119	81	24	128	89

Źródło: Opracowanie własne GOPS

Na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie wynika, że w latach 2017 – 2019 liczba rodzin, których objęto wsparciem asystenta rodziny utrzymuje się na stałym poziomie, jednak zwrócić należy uwagę, że w rodzinach tych wzrasta liczba osób w rodzinie, w tym dzieci. Wnioskować można, że rodzice borykający się m.in. z problemami opiekuńczo-wychowawczymi powiększają swoje rodziny przy jednoczesnej niskiej realizacji planu pracy, co wynika z długości okresu pracy z rodziną. Wskazuje to poniższa Tabela nr 6. Realizacja założonych celów i planów pracy wskazuje również Tabela nr 7 – liczba rodzin z którymi asystent rodziny zakończył współpracę.

**Tabela nr 6. Liczba rodzin korzystających z asystenta rodziny ze względu na czas pracy**

		2017 rok	2018 rok	X.2019 r.
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny, w tym:		22	26	24
1.	Do 3 miesięcy	0	3	1
2.	Powyżej 3 do 12 miesięcy	4	3	5
3.	Powyżej 1 roku	18	20	18

Źródło: Opracowanie własne GOPS

**Tabela nr 7. Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył współpracę**

		2017 rok	2018 rok	I połowa 2019 r.
Liczba rodzin z którymi asystent zakończył współpracę, w tym:		1	3	3
1.	Ze względu na osiągnięcie celów	0	1	2
2.	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	1	2	1
3.	Ze względu na brak efektów	0	0	0
4.	Ze względu na zmianę metody pracy	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS

### III. Cele i zadania Programu

#### Cel główny:

Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy Iłowo-Osada

Cele szczegółowe	Zadania
<b>poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności</li><li>• Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców</li><li>• Kierowanie osób uzależnionych na leczenie</li><li>• Włączenie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w rozwiązanie problemu przemocy w rodzinie</li><li>• Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi</li><li>• Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w m.in. formie żywności, odzieży)</li><li>• Udzielenie rodzinom pomocy w zdobyciu nowych kwalifikacji zawodowych oraz w znalezieniu pracy</li><li>• Przydzielenie rodzinom przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze asystenta rodziny</li><li>• Przydzielenie asystenta rodzicom, których dzieci opuszczają młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy</li><li>• Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną przez asystenta we współpracy z rodziną i pracownikiem socjalnym</li><li>• Udział asystenta rodziny w szkoleniach</li><li>• Udział pracowników socjalnych i specjalisty pracy z rodziną w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną</li><li>• Nawiązanie współpracy z krewnymi</li><li>• Kierowanie dzieci na zajęcia do placówek wsparcia dziennego</li><li>• Kierowanie rodziców z dziećmi do psychologa lub pedagoga</li><li>• Kierowanie dzieci na kolonie i obozy</li><li>• Objęcie wsparciem rodzin przeżywających trudności</li><li>• Kierowanie rodzin wspierających na szkolenia</li><li>• Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej</li><li>• Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności</li></ul>

<p><b>Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Utrzymywanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów</li> <li>• Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny</li> <li>• Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pomocy dziecku przebywającemu w pieczy zastępczej</li> <li>• Udzielenie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej</li> <li>• Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej</li> <li>• Okresowa ocena sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej</li> <li>• Wsparcie finansowe rodzin dostosowane do bieżących potrzeb, w tym na dojazd do dzieci</li> <li>• Pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego</li> <li>• Organizowanie treningów rodzicielskich, warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze</li> <li>• Angażowanie rodziców do ponoszenia współodpowiedzialności za sprawę dziecka (wybór szkoły, zawodu, doping do nauki, do poprawy zachowania)</li> </ul>
<p><b>Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Realizowanie przez szkoły programów profilaktycznych</li> <li>• Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez pomoc materialną - stypendia, podręczniki, udział w projektach</li> <li>• Wspieranie potrzeb edukacyjnych dla dzieci wykazujących problemy edukacyjne</li> <li>• Udzielanie wsparcia psychologicznego uczniom wymagającym takiej formy wsparcia oraz ich rodzicom</li> <li>• Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców</li> <li>• Wzbogacenie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych</li> <li>• Prowadzenie świetlic szkolnych</li> </ul>

#### **IV. Adresaci Programu**

Gminny Program Wspierania Rodziny skierowany jest głównie do rodzin dysfunkcyjnych, jednakże wsparciem objęte zostaną także rodziny, które na skutek różnych sytuacji życiowych, znalazły się w sytuacji wymagającej udzielenia pomocy przez placówki i instytucje, prowadzące działania na rzecz wspierania rodziny.

Program głównie kierowany jest do:

- rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych i zagrożonych kryzysem, w których występują:

ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia oraz inne negatywne zjawiska,

- rodzin dotkniętych przemocą,

- rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

- rodzin wielodzietnych,

- rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym,

- małoletnich matek,

- rodzin niepełnych,

- rodzin wychowujących dzieci w wieku 0-5 lat,

- rodzin zmagających się z trudnościami wychowania dzieci w wieku dojrzewania,

- rodzin naturalnych, w związku z umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej.

Przewidywana praca z rodziną oraz wszelkiego rodzaju formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, jak również aktywizację i wzmocnienie działalności instytucji, placówek i organizacji pozarządowych na rzecz wspierania rodziny. Działania skierowane są na zapewnienie bezpieczeństwa dzieci oraz podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów w celu zapewnienia optymalnego rozwoju dzieci oraz ogólnego podniesienia jakości życia całej rodziny. Wszelkie działania mające na celu wsparcie rodziny są niezwykle ważne, gdyż wzmacniając rodzinę, wzmacniamy kapitał społeczny społeczności lokalnej.

## **V. Efekty Programu**

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa rodziny i dziecka,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia, dla rodziny i dziecka,
- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa i wzrost jakości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej, poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

## **VI. Realizatorzy Programu**

Program realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadzie przy udziale:

1. Urzędu Gminy w Iłowie-Osadzie;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Iłowie-Osadzie;
3. Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego;
4. Punkt Konsultacyjnego w Iłowie-Osadzie;
5. Gminnej Świetlicy Socjoterapeutycznej w Iłowie-Osadzie;
6. Placówek oświatowych z terenu Gminy Iłowo-Osada;
7. Placówek Ochrony Zdrowia;
8. Organizacji pozarządowych i instytucji kościelnych;
9. Komendy Powiatowej Policji w Działdowie;
10. Posterunku Policji w Iłowie-Osadzie;
11. Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, w tym kuratorów zawodowych i społecznych;
12. Sądów – Wydziały: Karny, Rodzinny i Nieletnich;
13. Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Działdowie;
14. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Działdowie;
15. Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie;
16. NZOZ Ośrodka Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Działdowie.;



## **VII. Źródła Finansowania Programu**

Finansowanie 3 -letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 odbywać się będzie w ramach środków własnych budżetu Gminy Iłowo-Osada, dotacji oraz środków pozabudżetowych możliwych do pozyskania z innych źródeł, w tym funduszy europejskich.

## **VIII. Monitoring i ewaluacja Programu**

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Iłowie-Osadle. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie.

Wskazana jest stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych.

W terminie do dnia 31 marca każdego roku przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

## **IX. Podsumowanie**

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Iłowo-Osada na lata 2020 - 2022 zakłada stworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin, w szczególności dzieci.

Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności.

Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywne instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami, wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

